

Cart De'en Bzoj Santiagon'

Santiagon' chguape' diox beṇə' ca' zjənasəlas zan yež

¹ Nada' Santiago naca' beṇə' güen žin che Diozən' na' che Xancho Jesocristən'. Echguapa' le'e diox, le'e nacle xi'in dia che family ca' šižin che de'e Izraelən', le'e chonlilažə'əle Jesocristən' na' nasəlasle zan part yežlyon'.

Naquən' nezecho can' chene'e Diozən' goncho

² Beṇə' bišə' dao', le'e yebeichgüei bitə'ətezə de'e chac chele la'anə'əczə šə chyi' chzaquə'əle.

³ Nezecho bitə'ətezə de'en chac checho chonən chio'o prueb šə chonchehlažə'əcho chonlilažə'əcho Jesocristən'. Na' catə' chonchehlažə'əcho chonlilažə'əcho Jesocristən' zeje dižə' chgo'o chchejlažə'əcho len de'en chac checho.

⁴ De'e na'anə' cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho len bichlə de'en chac checho par nič sotezə socho gonlilažə'əcho Jesocristən', əgwzenagcho che' can' cheyalə' əgwzenagcho che' na' yeyož gaccho can' chene'ene'enə'.

⁵ Notə'ətezcho catə'an cui nezecho bin' chene'e Diozən' goncho o šə naquən' chene'ene' goncho, cheyalə' ənabechone' əgwzejni'ine'en chio'o. La' chebeine' chaclene' chio'o, na' bito chdile' chio'o catə' chnabechone' gaquəlene' chio'o.

⁶ Pero na' catə' chnabechone' əgwzejni'ine'en chio'o, cheyalə' gonlilažə'əcho de que

chzenagcze' chechon' na' bito gaquəžejlažə'əcho. Be'enə' chacžejlažə' šə chzenag Diozən' che' gwxaquə'əlebene' ca nisda'onə' de'en chas chatə' catə' chechj be' laogüen' na' chjta'an nil na'alə.

⁷ Ben' chacžejlažə' šə chzenag Diozən' che', bito gaquə'əgwnežjo Xancho Diozən' le' bitə'ətezə de'en chnabe'enə'.

⁸ Na' ben' chon ca' bito nezene' bi xbabən' chone', con šayečhə šayen chaque' len bitə'ətezə de'en chone'.

⁹ Le'e beṇə' bišə' le'e nacle beṇə' yašə' le'e so mbalaz, chedə' la' Diozən' chone' par nič nacle beṇə' zaque'e.

¹⁰ Na' le'e beṇə' bišə' le'e nacle beṇə' gwni'a, le'e yebei de que lao Diozən' bito zaquə'əchle mazəchlə can' zaquə' beṇə' yašə' ca' chedə' bitə'ətezə de'en deicho yežlyo nga yob te čhega'aquei can' chac len yej ca' de'en chla'ac do yixə'.

¹¹ Catə' chzo bgüižən' zniachgua, chesə'əcuad yixə' ca', nach chəsə'əyiṇj lojei ca' na' bitoch choso'olo'en xoche. Can' chac len yej ca' leczə can' gaquə' len le'e, nit yelə' gwni'a chelen' lao chelal chežejele.

Cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əcho Jesocristən' bitə'ətezə de'en chac checho

¹² Šə chgo'o chčhejlažə'əcho len de'en chac checho na' chonchēchlažə'əcho chonlilažə'əcho Jesocristən' nachən' lechgualə mbalaz zocho. Na' catə' te de'en chyi' chzaquə'əchon' Diozən' gone' par nič əbancho len le' zejlīcane can' bene' lyebe əban yoguə'əcho chaquecho che'.

13 Na' notə'ətezcho catə' nan goncho de'e malən' bito gaquə ənacho de que Dioz na'anə' chgo'oyełe'e chio'o goncho de'e malən', la' Diozən' bito chgo'oyełe'e beṇə' so'one' de'e malən'. Le'egatezə ca' le' bito bi bi de de'e co'oyełə' le' par gone' de'e malən'.

14 La'ažda'omalchon' chonən par niḥ chene'echo goncho de'e malən'.

15 Na' bachoncho de'e malən' šə chzenagcho che la'ažda'omalchonə'. Na' šə con zocho choncho de'e malən' gwžin ža catə' cuejyichj Diozən' chio'o na' bito žjəyezochō len le'.

16 Beṇə' bišə' dao', bito əxoayag cuinle gonle xbabən' de que Dioz na'anə' chgo'oyełe'e le'e par gonle de'e malən'.

17 Yoguə' de'en chon Diozən' len chio'o na' yoguə' de'en chone' chio'o zjənaquən güen, bitobi de'e mal zjənsa'an, la' dezd yoba na'ate za'aquən. Xacho Dioz ben' ben de'e ca' chle'icho le'e yoban' chone' par niḥ gaquə güen checho, na' bito chše'e can' chone' len chio'o, syempr zocze' chone' güen.

18 Gwyazlažə' Diozən' bocobe' yichjla'ažda'ochon' catə'ən gwyejle'echo che dižə' li che'enə'. Bocobe' yichjla'ažda'ochon' par niḥ gonəche' chio'o yełə' bala'an mazəchlə can' gwnežjue'en yeziquə'əchlə beṇəchən'.

Can' goncho par yebei Diozən' chio'o

19 Beṇə' bišə' dao', le'e gwzenag che Diozən' do yichj do lažə'əle. Na' bito güe'elizle dižə' sin cui gonle xbab, na' nic le'e əža'atele.

20 Catə' chža'acho, bito chac goncho güen can' chene'e Diozən' goncho.

21 De'e na'anə' cheyalə' cuejyichjcho yoguə'alol de'en naquə mal na' bitə'ətezə de'en na la'ažda'omalchon' goncho. Cheyalə' əgwzexjw yichjcho na' gwzenagcho dižə' li che Diozən' de'en bayo'o lo'o yichjla'ažda'ochon', par nič ca' yebejən chio'o xni'a de'e malən'.

22 Na' cheyalə' goncho de'en na dižə' li che Diozən' goncho, caguə con chenecho can' nanᅇ'. La' šə con chenecho can' nanᅇ' sin cui gonchon cas, chxoayagzə cuinchon' šə ca'.

23 Ben' chene dižə' li che Diozən' šə bito chone'en cas gwxaquə'əlebene' ca to beᅇ' chgüia cho'alaogüe'en lo'o spejw,

24 la' con chgüie' can' naquə cho'alaogüe'en na' catə' babeyož bgüie'en le'e cheyanlažə'əte' can' naquənᅇ'.

25 Xtižə' Diozən' de'en nyojən' chsed chlo'in chio'o can' babebj Diozən' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en chsed chlo'in chio'o goncho naquən de'e güenchgua. Na' šə əgwsedchon na' sotezə socho goncho can' nanᅇ' sin cui ganlažə'əchon nachən' socho mbalaz.

26 Notə'ətezcho šə choncho xbabən' de que choncho can' chebei Diozən' pero šə con cho'echo dižə' de'en na la'ažda'omalchon', chxoayagzə cuinchon'. La' xtižə'əchon' bito naquən güen lao Diozən', na' bito chebeine' bitə'ətezə de'en choncho šə ca'.

27 Šə choncho can' chebei Xacho Diozən', chaclencho no'olə gozeb ca' na' bi'i gozeb ca' šə biclə de'en chesə'əyažjene' na' chbejyichjcho cuich choncho de'e mal de'en chso'on beᅇ' ca' cui zjənombia' Diozən'.

2

Tozaczə can' cheyalə' goncho len yoguə' beṇə'

¹ Beṇə' bišə' dao', Xancho Jesocristən' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e, na' šə de'e liczə chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən', bito nacho bałə beṇə' gonchguaga'acchone' xen, na' yebałe' gonga'aquechone' naccze.

² Šə la'ac chopə beṇə' gan' chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocristən', na' toe' naque' beṇə' gwni'a na' nyaze' lachə' šao' lachə' xoche, na' nde xbene'enə' to niy de or, na' ben' yeto naque' beṇə' yašə' na' nyaze' lachə' golə lachə' bedo beda', tozə can' cheyalə' goncho len choptega'aque'.

³ Bito naquən güen šə goncho beṇə' gwni'anə' xen na' ye'echone': "Gwche'edo' lao yag siy nga." Na' nique naquən güen šə ye'echo beṇə' yašə'anə': "Gwzechatezə do de'e na'alə", o šə ye'echone': "Gwche'edo' lao yon'."

⁴ Bito naquən güen lao Diozən' šə gon cuincho ca juez par ənacho noen' zaque'e na' noen' cui zaque'e. Xbab chechon' naquən de'e mal šə goncho ca'.

⁵ Beṇə' bišə' dao', Diozən' bagwleje' zan beṇə' yašə' par zjənaque' xi'ine' na' par chso'onlilažə'əchgüe' le'. Na' catə' yesyə'əžine' gan' zo'enə' gone' par ničh yesə'anabi'e txen len le' la' can' bene' lyebe gon notə'ətezə chio'o chaquecho che'.

⁶ Pero na' le'e chonle beṇə' yašə' ca' ca beṇə' cui bi bi zjəzaque'e. Na' beṇə' gwni'a ca' chonga'aclene' ca beṇə' zjəzaquə'əchgua, len la' lega'aque'enə'

chesə'əchi'i chesə'əsaque'e le'e, na' chəsə'əche'e le'e do lao jostis ca'.

7 Na' le'egatezəczə lega'aque'enə' choso'ožia choso'onite'e Jesocristən' ben' chonlilažə'əchon' lgua'a so'ene' yelə' bala'an.

8 Lein' de'en naquə de'e žialao lao yoguə' de'e ca' yelə' de'en nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan: “Legaque che sa'aljuežj beṇachle catg chaquele che cuinle.” Šə de'e liczə chonle can' nannə' choncze güennə'.

9 Pero de'e malən' chonle šə balə beṇə' chonga'aquelene' xen na' yebale' chonga'aclene' ca beṇə' cui bi zaque'e. Lei che Diozən' chchoglaon chele de que nape dolə' de'en chonle ca'.

10 Can' naquən, notə'atezə beṇə' zoe' chone' cuaselol can' na lein', pero na' la'anə' tozə pontən' chchoe', doxen lei na'anə' chape' dolə'.

11 Diozən' ben' gwna: “Bito co'o xtole, na' cui cuejyichj be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə”, lecze'en gwne': “Cui gotle beṇə’”, na' bene' mendad bichlə de'e cui goncho. Šə bitonə' goncho to de'e mal de'e na lein' cui goncho pero babencho yeto de'e nan cui goncho, bia'aczə napcho dolə' len lein'.

12 Cheyalə' güe'echo dižə' con can' chene'e le'enə' na' goncho con can' chazlaže'enə' chedə' la' le' əne' che to tocho šə choncho can' na Xtiže'enə' de'en nyojən o šə bito choncho can' nannə'. Xtižə' Dioz na'anə' chzejni'in chio'o can' babebeje' chio'o xni'a de'e malən' par goncho can' chene'ene'enə'.

13 Diozən' əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' cui chesyə'əyašə' chesyə'əži'ilažə' ljuežj beṇachga'aque'. Pero beṇə' ca' chesyə'əyašə'

chesyə'əži'ilažə' l̥juežj beṇaḥga'aque', Diozən' yeyašə' yeži'ilaže'e l̥ega'aque'.

Bitobi zejen šə con chonl̥ilažə'əcho Jesocristən' de'e dižə'əzə

¹⁴ Beṇə' bišə' dao', šə to beṇə' bito chaquene' ḥe l̥juežje' na' bito chone' yeziqə'əchlə de'e naquə de'e güen, bitobi zaquə' de'en ne': "Chonl̥ilaža'a Jesocristən'." Yeyeje' lao yi' gabilən' šə de'e dižə'əzən' ne' ca'.

¹⁵ Balə beṇə' l̥juežjcho beṇə' chso'onl̥ilažə' Jesocristən' cui de de'en əse'ej əsa'ogüe' na' cui de xala'anga'aque'.

¹⁶ Na' šə bito gaquəlenga'acchone' len de'en chesə'əyažjene'enə', šə con ye'ega'acchone': "L̥ežjəya'ac to šao' to güen na' Diozən' gaquəlene' par niḥ əže'ele de'en chyažjelen'", bitobi zejen de'en ṇacho chonl̥ilažə'əcho Jesocristən' šə goncho ca'.

¹⁷ De'e na'anə', šə con ṇacho de que chonl̥ilažə'əcho Jesocristən', pero bito chaquecho ḥe l̥juežjcho na' bito choncho yeziqə'əchlə de'en naquə de'e güen, bitoczə bi zejen de'en ṇacho de que chonl̥ilažə'əchone'.

¹⁸ Nitə' beṇə' chesə'əne' de que guaquə so'onl̥ilaže'e Jesocristən' sin cui so'one' de'en naquə de'e güen. Na' l̥eczə nitə' beṇə' chesə'əne' con chso'one' de'e güennə' pero na' bito chso'onl̥ilaže'e Jesocristən'. Na' nada' əchnia' le'e šə ṇacho de que chonl̥ilažə'əcho Jesocristən' pero bito choncho de'e güen, bito debia' šə chonl̥ilažə'əchone'enə'. Pero šə de'e li chonl̥ilažə'əchone' choncho de'e güennə' na' nacia' de que chonl̥ilažə'əchone'enə'.

19 Chejle'echo de que tozə Diozən' zaque'e par güe'ela'ochone', na' ca'aczən' cheyalə' šejle'echo. Pero caguə de'e ca'azən' cheyalə' goncho. De'e xio' ca' chse'ejle'en de que tozə Diozən' naque' beṇə' zaque'e na' chesə'əxizən tant chesə'əžebən.

20 Choncho de'e cui zeje šə con ṇacho chonlilažə'əcho Jesocristən' na' bito choncho de'e güennə'. Bito gatə' yelə' mban zejlicane checho šə con ṇacho chonlilažə'əchone'.

21 De'e xaxta'ocho Abraannə' blo'e de que benlilaže'e Diozən' de'en bzenague' con bi gožzə Diozən' le'. De'e na'anə' bxoə xi'ine' Isaaquən' lao mes de yejən' par gote'ebə' güe'ela'ogüe'e Diozən', pero na' Diozən' bito be'e latjə gote'ebə'. Na' de'en bzenague' che Diozən', de'e na'anə' Diozən' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'.

22 Naquən clar de que de'e Abraannə' caguə con benlilažə'əze' Dioz na'anə', sino leczə bzenague' che'. Na' de'en bene' ca' blo'e de que benlilaže'e Diozən'.

23 De'e na'anə' nyoj Xtižə' Diozən' che' nan: "De'e Abraannə' benlilaže'e Diozən' na' de'e nan' Diozən' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'." Na' leczə nyojən de que Abraannə' naque' beṇə' migw che'.

24 Clar naquən de que caguə ni che de'en na-cho chonlilažə'əcho Dioz na'anə' ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə', sino que de'en chzenagcho che' na'anə' ne' checho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'.

25 De'e Raabən' ben' goquə no'olə sargatən', bzenague' che Diozən' catə'ən bgüialaogüe' beṇə' chop ca' bselə' ṇasyon Izraelən' par jəsə'əgüia

jəsə'əye' laže'enə'. Na' blo'ine' lega'aque' yetolə nez par jəya'aque' par nič bito jəsə'əxen soldad che rein' lega'aque'. Na' de'en goquəlene' beṇə' ca' blo'e de que benlilaže'e Diozən'. Na' gwna Diozən' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'.

²⁶ Šə to beṇə' bitočh nye'e biš xne nezecho naque' beṇə' guat. Ca'aczən' gwxaquə'əlebe chio'o, šə bito choncho de'e güen, nezecho bito de yelə' mban zejlicane chechon' la'aṇə'əczə šə nacho de que chonlilaže'əcho Jesocristən'.

3

Choncho de'e xinj len xtižə'əchon'

¹ Beṇə' bišə' dao', nezecho de que neto' chsed chlo'ito' beṇə' yoblə xtižə' Diozən' si'ichto' castigw šə bito gonto' can' nanṇə'. De'e na'anə' əchnia' le'e, bito selažə'ətecle əgwšed əgwlo'ile beṇə' yoblə xtižə' Diozən'.

² Zan las yoguə'əcho choncho de'e xinj. Pero šə to beṇə' bito chone' de'e xinj len xtiže'enə' naquəchgüe' beṇə' güen na' gwzoiczene' ṇabia' doxen cuerp che'enə' šə ca'.

³ Chgo'ocho frenṇə' cho'a cabey ca' par nič yosə'əzenaguəb checho na' žja'aquəb con gatə'ətezə chene'echo šejlenga'acchob.

⁴ Na' lecə beṇə' ca' choso'osa' barcw xen ca' choso'očhine' yag da'ozə de'en chsa' lega'aquən licha par nič chja'aquən gatə'ətezə chse'enene' la'aṇə'əczə šə chžiguə' be' gualən' lega'aquən.

⁵ Ca'aczən' naquən len ložə'əchon'. Tozə de'e dao' rizə'ən naquən par len cuerp chechon' pero chac chṇelenchon dižə' par gon cuincho xen. Na' ca naquə to yi' bzi' dao' guaquə əgwzeyən to

ya'adao' xen, ca'aczən' naquən' len ložə'əchon' catə' ch̄nelenchon dižə' mal.

⁶ Gwxaquə'əleben ca to yi'. Šə bito chzenagcho che Diozən' cho'echo yoguə' claste dižə' mal, chedə' ložə'əchon' chonchən de'e mal cle ca bitə'ətezəchlə part che cuerp chechon'. Na' šə cho'echo dižə' malən' chyalə'əch yoguə'əlolte de'e mal de'en chonchon', na' bitoczə bi güen socho yedote lao əbancho. La' che gwxiye' nan' chzenagcho catə'an cho'echo dižə' mal ca'.

⁷ Chsa'ac max yoguə' claste bia yixə', bia žia tap ni'a ne'i, bia žia xile'e, bia chda nxobə le'i, na' bia ca' ža' lo'o nis. Bagwnitə' beṇə' gwso'onmaxga'aque'eb.

⁸ Pero ni to chio'o bito soicho ložə'əchon' par nich bito güe'elenchon dižə' mal. Do tyempte cho'echo dižə' na' dižə' de'en chchoj lo'o la'ažda'omalchon' naquən de'e mal juisy. Gwxaquə'əleben ca benen che to bel əznia.

⁹ Len xtižə'əchon' cho'ela'ocho Xacho Diozən' ben' leczə naquə Xancho. Na' leczə len xtižə'əchon' chžia chnitə'əcho ljuežj beṇačcho, beṇə' ca' ben Diozən' can' naquə cuine'.

¹⁰ Na' cho'acho na'anə' chchoj dižə' šao' catə'an cho'ela'ocho Diozən' na' leczə na'anə' chchoj dižə' mal catə'an chžia chnitə'əcho ljuežj beṇačcho. Beṇə' bišə' bito choncho can' cheyalə' goncho.

¹¹ Nezecho de que bito žia nis šao' na' nis əzbarj tozə bej.

¹² Na' leczə ca' beṇə' bišə', nezecho de que to yag yixguion' bito chbian güi na' nic zapjən' chbian' yixgüio. Na' leczə ca' bito šejcho bej gan' žia nis əzbarjən' par žjəxi'icho nis šao'. Ca'aczən' naquən

len chio'o ža, bito cheyalə' güe'echo dižə' mal txen
len dižə' güen, sino cheyalə' güe'echo por dižə' güen.

*Can' goncho šə Diozən' babeņe' chio'o yelə' sin'
che'enə'*

¹³ Notə'ətezcho šə chaquecho naccho beņə'
sin' na' chejni'icho xtižə' Diozən' par əgwsed
əgwlo'ichon beņə' yoblə cheyalə' goncho yoguə'əlo
can' chene'e Diozən' goncho par nič gacbia'
naccho beņə' sin', na' bito gon cuincho xen de'en
naccho beņə' sin'.

¹⁴ Pero na' šə chgue'i ljuežjcho na' chene'echo
gaccho beņə' blaoch cle ca lega'aque' bito cheyalə'
ənachō de que naccho beņə' sin' par əgwsedechō
beņə' yoblə. Nacbia' bito naccho beņə' sin' šə
choncho ca'.

¹⁵ Na' šə chgue'i ljuežjcho na' chene'echo gaccho
beņə' blaoch ca lega'aque' bito naccho beņə' sin'
par əgwsedechō beņə' yoblə, con choncho can'
na la'ažda'omalchon' na' can' chso'on beņə' ca' cui
zjanombia' Diozən', la' xbab chechon' za'an che
de'e gwxiye'enə'.

¹⁶ Šə chgue'i ljuežjcho na' chene'echo gaccho
beņə' blaoch ca lega'aque', bito zocho binlo len
lega'aque' šə ca', na' choncho porzə de'e mal.

¹⁷ Catə' Diozən' chone' chio'o yelə' sin' che'enə',
choncho porzə de'e güen, na' bito chxecho gw dilə
entr ljuežjcho. Na' catə' chone' chio'o yelə' sin'
che'enə' naccho gaxjwlažə' na' chzexjw yichjcho par
nič chzenagcho che ljuežjcho. Na' lecžə cheyašə'
cheži'ilažə' ljuežjcho na' tozə can' chaclencho yo-
gue'e na' cho'echo por dižə' li.

¹⁸ Pero catə'əch zo chbezcho binlo na'
chaclencho beņə' yeziquə'əchlə par yesə'əzo

yesə'əbezəga'aque' binlo, nachən' beṇə' ca' chsed
chlo'icho so'onlje' de'e güennə'.

4

*Bito gaquə goncho txen len beṇə' ca' cui
zjənombia' Diozən'*

¹ De'en chdilə chšašle entr ljuežjle chonle ca'
chedə' yo'o yaz de'e malən' lo'o yichjla'ažda'olen' na'
chnabi'an le'e par chonle con can' nan chele.

² Yo'o yaz de'e malən' lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e
na'anə' chene'ele de'en de che beṇə' ljuežjle na'
catə' cui chac ca'alen, xte chotga'aclene' par
nič gaquən lao na'ale. Na' leczə catə' chze-
lažə'əle gatə' de'e cui de chele chdiləlenle beṇə' na'
chšašlenga'aclene'. Bito de de'en chyažjele chedə'
bito chṇabele Diozən' par gone' ca gatə'an.

³ Na' tgüejə catə' chṇabecho Diozən' gone' par
gatə' bi de'en gatə' checho bito chone'en chedə' con
chene'echo gatə' šə bin' na la'ažda'omalchonə', na'
choncho con nactezə nan.

⁴ Šə cho'echo latjə chnabia' la'ažda'omalchon'
chio'o par choncho con can' chene'enṇə', choncho
can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' na'
choncho contr Diozən'. De'e na'anə' notə'ətezcho
šə chene'echo goncho txen len beṇə' mal ca',
naccho beṇə' contr che Diozən' na' de'en cuich
chaquecho che Diozən' gwxaquə'əlebecho ca to
no'olə go'o xtoi, no'olən' cuich chaque che be'en
che'enə'.

⁵ Chonljale xbab de que Xtižə' Diozən' bitobi
zaquə'an gan' nyojən nan: “Diozən' beṇə' Spirit
che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon'. Na' Spiritən'

lechguale nži'ilažə'an chio'o, na' chzelažə'ačhguan gaquecho che tozə Diozən'."

⁶ Diozən' chaclenchgüe' chio'o par ničh cuich chzenagcho che la'ažda'omalchon'. De'e na'anə' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan: "Diozən' chone' contr beṇə' ca' chso'on cuinga'aque' xen, pero chaclene' beṇə' ca' chso'on xbab de que bitotec bi zjəzaque'e."

⁷ De'e na'anə' cheyalə' gon cuincho lažə' na' Diozən' na' co'o gwchejlažə'ačo cui šejle'echo che gwxiye'enə'. Šə goncho ca' yebižə'an šlož.

⁸ Cheyalə' goncho xbab can' chaque Diozən' checho na' güe'elenchone' dižə' can' cho'elencho beṇə' migw checho ca' dižə'. Šə goncho ca', Diozən' gaque' beṇə' migw checho. Na' šə choncho de'e malən' cheyalə' cuejyichjchon. Na' šə choncho xbabən' de que guaquə güe'ela'ocho Diozən' na' gontezcho can' chene'e la'ažda'omalchon', clelən' choncho xbabən' šə ca' na' cheyalə' güe'echo latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon'.

⁹ Catə' babencho de'e malən' cheyalə' yegüine'echo na' cuežyašə'ačo na' gaquəchgüeicho lo'o la'ažda'ochon' por ni che de'e mal de'en babenchon'. Bitə cheyalə' goncho legr na' nic cheyalə' yebeicho, chedə' la' babencho de'e malən'. Cheyalə' yegüine'echo por ni che de'e malən' babenchon' na' yedinjechon.

¹⁰ Cheyalə' əgwzəxjw yichjcho lao Xancho Diozən' gacbe'icho de que bitə naccho beṇə' zaquə'ačhgüei par ničh gone' chio'o yalə' bala'an.

Bito cheyalə' aṇacho che lježjcho de que nape' dolə'

11 Benə' bišə' dao', bito cheyalə' ənecho che ljuežjcho. Ben' chne' che ljuežje' na' chnelaote', lei na'anə' chzoe' ca'alə, la' lennə' nan gaque che ljuežjcho. Na' nezecho de que ben' chon ca' bito chzenague' che lein'. Na' de'en chon cuine' ca beṇə' zaque'e par əne' che ljuežje' de que nape' dolə', chone' lei che Diozən' ca to de'e cui bi zaque'e.

12 Tozə Dioz nan' bnežjue' lein' na' tozə le'enə' zaque'e par əne' che to tocho šə napcho dolə'. Na' lecze'enə' chac gone' par niç cui žjəya'ac beṇə' lao yi' gabilən' na' chacte sele'e beṇə' lao yi' gabilən'. Pero chio'o bito zaquə'əcho əṇacho che ljuežjcho de que zjənape' dolə'.

Bito nezecho bin' gaquə gwxe güižj

13 Na' lecze' tgüejə chçhogbi'achon šejcho to ga šejcho par goncho negosy niç goncho gan. Na' chbejcho to žan' par šejcho na' chçhogbi'achon de que yega'aṇchonə' tgüiz.

14 Bito güen əçhogbi'achon ca' la' bito nezecho bin' gaquə checho o nac goncho gwxe güižj. Yelə' mban chechon' gwxaquə'əleben ca to bejw, la' bejon' šložzə chle'ichon' na' cheyasən.

15 Cheyalə' əṇacho: “Šə Xancho Diozən' güe'e latjə əbancho na' goncho to de'e goncho.”

16 Pero na' de'e malən' choncho šə chon cuincho xen par chžiacho bia' naquən' goncho sin cui əṇabecho Diozən'.

17 Na' šə nezecho de'en naquə güen goncho na' bito chonchon, napcho dolə' lao Diozən' de'en cui chonchon.

5

*Lechgualē de'e mal gaquā che beṇā' gwni'a ca' beṇā'
cui chso'onlilažā' Jesocrisṭān'*

¹ Na' le'e beṇā' gwni'a le'e cui chonlilažā'āle Je-
socristān', le'e so trist, na' le'e cuežyašā', la' lechgualē
de'e mal gaquā chele.

² Bachbiayi' de'en deilen', na' leczā bachsa'o beḷ
zilā' lachā' šao' chelen'.

³ Mech chele de'en naquā de or na' de pḷat
bachesā'āzen xche'i na' de'en zjānzen xche'inā'
nacia' de que bito bchinlen par gaquālenle
beṇā'. De'e na'anā' āžin ža āžaglaochgualē lao yi'
gabilān'. Bagwche' yichjle tlaozā babtoble de'e
scha'o xmechlen', la'anā'āczā bazon goṇ Diozān'
le'e castigw.

⁴ Le'e gon xbab can' beṇle len beṇā' güen
žin chelen' beṇā' yašā' ca' besyā'ālap cwseš
chelen'. Bxōayagle lega'aque' de'en bito
gwdixjwga'aclene' can' cheyalā'. Na' de'en cui
bnežjwle laxjwga'aque'en can' cheyalā', chlo'en de
que nacle beṇā' güen de'e mal. Diozān' chzenague'
che beṇā' güen žin ca' de'en chesyā'āgüine'ene', Dioz
ben' napā' le'e zelaogüe yelā' guac xen.

⁵ Zotezle che'ej chaoša'ole na' chonditjeile
de'en deile chonle con can' nan chele. Na'
laogüe de'en chonle con can' nan chelen' na'
bito chacbe'ile bazon goṇ Diozān' castigw chelen',
gwxaquā'ālebele ca to bia yixā' bian' chgüe'ej
chguaōša'ocho par niḥ chanā'āb antslā ze'e
gotchob.

6 Babenle par ničh beṇə' yoblə gwso'ote' beṇə' ca' gwso'on de'e güen, na' bitobi goquə so'one' par ničh cui bi gonga'aquelene'.

Cuezcho batə'aquən'yidə Xancho Jesocristən' de'e yoblə, na' goncho orasyon

7 Ca naquə le'e beṇə' bišə' dao', le'e co'o le'e gwčhejlažə' len de'en chyi' chzaquə'əle čhedə' bazon yidə Xancho Jesocristən' de'e yoblə. Beṇə' ca' čhsa'az čhnite'e česə'əbeze' cwsešən', čhedə' cwsešən' naquən de'e zaque'e. Na' česə'əbeze' čhedote lao chac yejon' na' catə' čhbezə yejon' cana'ach česyə'ətobe' cwsešən'.

8 De'e na'anə' bitə'ətezə de'e chyi' chzaquə'əle čheyalə' gončhečhlažə'əle gonlilažə'əle Xancho Jesocristən' čhedə' nezecho bazon yide' de'e yoblə.

9 Beṇə' bišə' dao', bito yosbague'ele ljuežjle šə bin' chac čhele. Šə bin' yosbague'ele ljuežjle Xančhon' čhoglaogüe'en čhele de que napple dolə'. Na' bazon baozə yide' de'e yoblə.

10 Le'e gon xbab čhe de'e profet ca' beṇə' ca' gwsoe' xtižə' Xancho Diozən' cana'. Lečgualə besə'əžaglaogüe' pero bia'aczə gwnite'e čhečh gwso'onlilaže'e Diozən'.

11 Mbalaz nitə' beṇə' ca' gwnitə'ətezə gwnitə' gwso'onlilažə' Diozən' la'anə'əczə besə'əžaglaogüe'. Babenele xtižə' de'e Jobən' can' benčhečhlaže'e benlilaže'e Diozən' la'anə'əczə de'e zan de'en gwdi' gwxaque'e. Pero na' catə' gwde de'en gwdi' gwxaque'enə', Diozən' bene' par ničh gwzoche' mbalaz clezə can' gwzoe' antslə. Can' ben Diozən' blo'e de que lečgualə čhene'ene' gaquəlene' chio'o na' lečgualə čheyašə' čeži'ilaže'e chio'o.

12 Beṇə' bišə' dao', bito əgwsocho jorament por yoba, nic por yežlyo nga, na' nic por bitə'atezəchlə. Cheyalə' güe'echo por dižə' li de'e se'ejle' beṇə' sin cui əgwzocho testigw de que leiczechon', par nič Jesocristən' cui čhoglaogüe'en čhecho de que cheyalə' si'icho castigw.

13 Notə'atezcho catə' chy' chzaquə'əcho, cheyalə' goncho orasyon. Na' notə'atezcho catə' zocho mbalaz, cheyalə' golcho güe'ela'ocho Jesocristən'.

14 Notə'atezcho catə' chacšenecho cheyalə' gaxcho beṇə' gol ca' gwlejcho par nič zjənaque' beṇə' blao čhe chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocristən'. Na' yesə'əyebe' chio'o setən', na' so'one' orasyon lao Diozən' yesə'əṇabe' yeyaquecho čhedə' lega'aque' na' chio'o chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'.

15 Na' chio'o choncho orasyonṇə' cheyalə' šejle'echo de que chzenagczə Xancho Diozən' čhecho par nič ca' yeyaque šə no chio'o chacšene, la' Xancho nan' yeyone' chio'o. Na' šə babencho de'e mal, gozi'ixenczə Xančon' čhecho.

16 De'e na'anə' cheyalə' güe'echo dižə' len beṇə' ljuežjcho čhe bitə'atezə de'e mal babencho contr lega'aque' na' goncho orasyon tocho yetocho par nič ca' yezochō güen šə bin' chac čhecho. Na' šə naccho beṇə' güen lao Diozən', Diozən' chzenagcze' čhecho catə' choncho orasyonṇə' do yičj do lažə'əcho na' chone' de'e zan de'e güen de'en chṇabechone' gone'.

17 Le'e gon xbab čhe Liazən'. Goque' beṇəč cayanə'ən naquə chio'o. Na' catə' bene' orasyon do yičj do laže'e gwṇabene' Diozən' cui gaquə yejw, Diozən' bzenague' čhe' na' bito bsele'e yejon' lao

šon iz yo'o gašjə.

¹⁸ Na' catə' bene' orasyonṇə' gwnabene' Diozən' əsele'e yejon' de'e yoblə, nach Diozən' bsele'en. Na' goc cwseš che beṇə' ca' de'e yoblə.

¹⁹ Beṇə' bišə' dao', catə' to beṇə' ljuežjcho bagwlejjichje' de'en naquə de'e li de'en bzejni'i Diozən' chio'o, cheyalə' gaquəlenchone' par ničh yedinjene' xtole'enə' na' yeyaque' tozə len chio'o.

²⁰ Che'enda' əṇezele de que catə' choncho par ničh notə'ətezə beṇə' chedinjene' xtole'enə', chaclenchone' par ničh chezi'ixen Diozən' xtole'enə' la'aṇə'əczə šə naquən de'e zan, na' cui yeyej be'enə' lao yi' gabilən'.

De'e na'azən' chzoja' ṇa'a. *Santiago*

**Testament Cobə de'en choe' dižə' che ancho
Jesocristən'
New Testament in Zapotec, Yatzachi (MX:zav:Zapotec,
Yatzachi)**

copyright © 1971 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yatzachi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Yatzachi [zav], Mexico

Copyright Information

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Yatzachi

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
d439ce34-67af-5db7-b82c-f44ad9932db2